Technische vragen raadsvergadering 12 november 2026

Vaststelling participatieverordening Meierijstad 2027		
Fractie	**Vragen**	**Antwoorden**
HIER	1. In artikel 2 staat dat ieder bestuursorgaan zelf beslist of inwonersparticipatie plaatsvindt. Op basis van welke criteria wordt bepaald wanneer beleid ‘relevant’ genoeg is om een participatieplan op te stellen, en hoe wordt geborgd dat deze afweging binnen de organisatie en tussen verschillende beleidsterreinen op een eenduidige manier wordt gemaakt?	In lid 2 van dit artikel staat wanneer participatie in ieder geval niet plaatsvindt. In andere gevallen maken we de afweging met een stappenplan en een vast afwegingskader met dezelfde vragen. Deze werkwijze geldt voor de hele organisatie. Er zijn ook toetsmomenten om te beoordelen of participatie past. De vakambtenaar legt de uitkomst en motivatie vast in een startnotitie en stemt die af met de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever. De participatieadviseur adviseert hierbij. De raad kan een rol hierin pakken bij het startgesprek.
	2. In het raadsvoorstel staat dat bewust is gekozen voor variant 1 van de VNG-modelverordening, waarbij overheidsparticipatie alleen via het uitdaagrecht wordt geregeld. Welke aanvullende mogelijkheden voor inwonersinitiatieven en overheidsparticipatie biedt de uitgebreidere variant die daardoor nu niet in deze verordening worden opgenomen?	In variant 2 krijgen inwoners meer rechten en meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Zij kunnen zelf met voorstellen komen en de gemeente om steun vragen om hun plannen uit te voeren. Het gaat dan om maatschappelijke initiatieven waarbij de samenleving met een voorstel komt en de overheid helpt en samenwerkt. Voorbeelden zijn een zorgcoöperatie, een speeltuinvereniging of een lokale energiecoöperatie. Het is niet bedoeld om een gemeentelijke taak over te nemen, maar om samen te werken met maatwerk. Het

		is niet zo dat wij deze vormen van overheidsparticipatie nu uit de weg gaan. Wij juichen het toe, maar hebben het (nog) verankerd in de verordening, zodat daar eerst ervaring mee kan worden opgedaan in de praktijk, zonder extra regeldruk. Later kan dit alsnog worden opgenomen in een wijziging in de verordening.
	3. De verordening verplicht tot een openbaar eindverslag waarin staat wat participanten hebben ingebracht en wat daarmee is gedaan. Op welke wijze wordt in de jaarlijkse evaluatie inzichtelijk gemaakt of inwoners daadwerkelijk vroegtijdig zijn betrokken en invloed hebben kunnen uitoefenen, en welke informatie ontvangt de raad hierover?	De evaluatieverslagen per participatietraject geven per project gedetailleerd inzicht. Daarnaast neemt het college in het jaarverslag een samenvatting op met zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie.
PRO	1. Er is gekozen voor variant 1 van het model van de VNG. Wat zijn de belangrijkste verschillen met de andere varianten? Waarom kiest het college voor de minimale variant?	De VNG kent twee varianten. Variant 1, waarvoor is gekozen, is een basisverordening en voldoet aan de verplichtingen uit de Gemeentewet. In variant 2 krijgen inwoners meer rechten en mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Zij kunnen zelf met voorstellen komen en de gemeente om ondersteuning vragen om hun plannen uit te voeren. Participeren is leren experimenteren. Het ambitieniveau ligt vast in de participatienota. Die blijft de leidraad voor de uitvoering en doorontwikkeling van het participatief werken. De juridische spelregels worden nu vastgelegd voor de twee belangrijkste onderwerpen: inwonersparticipatie en uitdaagrecht. Andere vormen van burgerinitiatieven worden eerst in de praktijk beproefd. Als daar genoeg ervaring mee is opgedaan, kan dit later in de verordening worden opgenomen.
	2. In het raadsvoorstel staat bij de kanttekeningen dat hoofdstuk 3 niet is overgenomen. Waarom niet?	De gemeente ondersteunt indieners van een verzoek voor het uitdaagrecht met duidelijke informatie en een goed formulier. Ook gaan de vakambtenaar en de

		participatieadviseur met de indiener in gesprek om de aanvraag, vragen en verwachtingen goed door te nemen. De gemeente neemt het opstellen van de aanvraag niet over. Zo helpen we initiatiefnemers op weg, zonder het verzoek volledig voor hen uit te werken.
	3. Hoe zorgt het college ervoor dat niet steeds dezelfde mensen meedoen aan participatie, maar ook inwoners die normaal niet snel naar een bijeenkomst komen of online reageren?	Bij participatie is het belangrijk dat alle belanghebbenden en doelgroepen in beeld zijn. Daarbinnen kiezen we per situatie een passende manier om het gesprek te voeren.
	4. Kunnen inwoners vooraf duidelijk zien waar ze nog echt invloed op hebben en wat al vaststaat?	Ja, als er sprake is van een participatievraagstuk dan ligt vooraf ook duidelijk vast waarover deze vraag gaat. Dus welke participatieruimte er is en ook welke ruimte er niet is. De kaders zijn helder bij start van een participatietraject.
	5. Als het college besluit om geen participatie te organiseren, wordt dan ook uitgelegd waarom niet? En kan de raad dat achteraf controleren?	De afweging om niet te gaan participeren wordt gemotiveerd onderbouwd en vastgelegd. Dit is door de Raad achteraf te controleren.
	6. Hoe voorkomt het college dat er onder het mom van ‘bescherming van kwetsbare groepen’ juist over mensen wordt besloten zonder met hen te praten?	Bij participatie is het belangrijk dat alle belanghebbenden en doelgroepen in beeld zijn en dat iedereen de gelegenheid krijgt om mee te doen. Daarbinnen kiezen we per situatie een passende manier om het gesprek te voeren. Dit kan maatwerk zijn per groep belanghebbenden.
Hart	1. Voor het indienen van uitdaagrecht is/wordt een formulier ontwikkeld. Op welke wijze ondersteunt de gemeente de indieners van het uitdaagrecht?	De vakambtenaar en participatieadviseur gaan met de indiener in gesprek als het verzoek is binnengekomen. In dat gesprek lopen zij de aanvraag door en bespreken zij vragen en verwachtingen. Daarna kan de aanvraag inhoudelijk worden opgepakt.

	2. Is het formulier al ontworpen? Zo ja, kan het worden toegevoegd aan de vergaderstukken? Zo nee, wanneer is dit formulier te verwachten?	Nee, het formulier is nog niet beschikbaar. Het wordt in het vierde kwartaal van dit jaar opgesteld.
	3. In de participatienota van 2024 is onder meer gesproken over het invoeren van een burgerberaad. Dit is vorig jaar doorgeschoven tot na de verkiezingen. Zijn er al plannen voor een nieuw burgerberaad? Zo ja, wanneer kunnen we die tegemoet zien?	Een burgerberaad is een vorm van inwonersparticipatie en valt binnen de reikwijdte van de participatieverordening. Er wordt nog verkend hoe het burgerberaad precies wordt ingericht. Bij het verkennen van passende werkvormen worden recente landelijke inzichten en ervaringen van andere gemeenten gebruikt. De uitkomsten van de verkenning worden naar verwachting in november aan het college voorgelegd en ter informatie met de raad gedeeld. Daarna wordt meer duidelijk over thema's, werkvormen, planning en rollen.
D66	1. Hoe worden participatie-instrumenten verankerd? Voor inwonersparticipatie lijkt dit via de verordening te zijn, maar hoe is dit bijvoorbeeld voor overheidsparticipatie?	Overheidsparticipatie is in de verordening verankerd via het uitdaagrecht. Er zijn ook andere vormen denkbaar, maar die zijn nog niet vastgelegd en worden eerst in de praktijk beproefd zonder extra regeldruk. Voor inwonersparticipatie wordt gewerkt met een methodiek, training en hulpmiddelen voor afweging, voorbereiding, uitvoering en evaluatie. Voor het uitdaagrecht volgt een werkproces met formulier, met de verordening als uitgangspunt. Voor maatschappelijke initiatieven bestaat al een proces waarmee al enkele jaren wordt gewerkt.
	2. Er is een jaarlijkse evaluatie, die mede bron kan zijn voor uitbreiding van de verordening. Wat is de reikwijdte van de evaluatie? Betreft deze de verordening (inwonersparticipatie) of de nota (ook bijv. overheidsparticipatie)?	De jaarlijkse verantwoording over participatie gaat over de verschillende onderwerpen die in de participatienota staan.

	3. Hoe vindt de evaluatie plaats: welke informatie/data verzameling, hoe rapportage van resultaten en opstellen conclusies en adviezen, wie bespreken/besluiten van de rapportage?	De evaluatie is gebaseerd op kwaliteit en kwantiteit. Participatietrajecten worden gevolgd vanaf de start van de participatie-afweging tot en met de uitvoering en evaluatie. Zo leren we van de aanpak. De uitkomsten zijn de basis voor de jaarlijkse verantwoording.
	4. Hoe wordt de raad hierover geïnformeerd/ betrokken?	Op hoofdlijnen via de P&C cyclus. Speerpunten participatie beleid en ontwikkeling voor komend jaar komen in begroting en de verantwoording over de uitvoering participatie komt in het jaarverslag. En per vraagstuk als hierover in het besluitvormingstraject afspraken over zijn gemaakt. Verder gaan we nog een moment inplannen voor de Raad waarin methodiek / aanpak Inwonersparticipatie wordt toegelicht.
	5. In de programmabegrotingen en jaarverslagen zijn geen indicatoren ten aanzien van participatie opgenomen. Deze staan ook niet in het Dashboard Sociaal Domein (indicatoren participatiewet betreffen arbeidsmarktparticipatie). Welke indicatoren zijn mogelijk?	Het Dashboard Sociaal Domein over arbeidsmarktparticipatie staat los van inwoners- en overheidsparticipatie. Voor de monitoring van de inwoners- en overheidsparticipatie starten vanaf de P&C cyclus 2027 met het opnemen van een aantal indicatoren en verantwoording over de doelstelling. Eind 2026 komen we met een opzet voor deze verantwoording. Verantwoording zal grotendeels kwalitatief zijn en deels kwantitatief (bijvoorbeeld het aantal ingediende verzoeken en het aantal geavalueerde participatietrajecten).
	6. Wat is de databron bij deze indicatoren en zijn er benchmarkcijfers beschikbaar?	Bruikbare benchmarkcijfers zijn niet beschikbaar. In de jaarverslaglegging wordt wel gebruikgemaakt van werkwijzen, inzichten en kengetallen van andere gemeenten.

	7. In de toelichting op de verordening staat dat het betrekken van inwoners, organisaties en andere belanghebbenden in alle fasen van het beleidsproces kan: “Vanaf het bepalen van de agenda tot aan de voorbereiding, besluitvorming, uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid.” Welke instrumenten/werkwijzen in de participatienota en/of verordening hebben betrekking op het bepalen van de agenda?	Als het gewenst is om inwoners te betrekken bij het bepalen van de agenda van beleid, dan kan volgens artikel 3 elke vorm van inwonersparticipatie worden toegepast. Hoe dat proces eruitziet, verschilt per situatie en wordt vooraf vastgelegd in een openbaar participatieplan. Er zijn veel vormen mogelijk, zoals informeren, inspraak of actieve betrokkenheid via een adviesraad.
	8. In de Participatienota waren een aantal participatieve ambities opgenomen. Eén daarvan was het organiseren van een Burgerberaad. Is de mogelijkheid van het organiseren van een Burgerberaad ook opgenomen in de Participatieverordening? En kunt u uw antwoord toelichten?	Een burgerberaad is een vorm van inwonersparticipatie en valt binnen de reikwijdte van de participatieverordening. Er wordt nog verkend hoe het burgerberaad precies wordt ingericht. Daarbij worden recente landelijke inzichten en ervaringen van andere gemeenten gebruikt. De uitkomsten van de verkenning worden naar verwachting in november aan het college voorgelegd en ter informatie met de raad gedeeld. Daarna wordt meer duidelijk over thema’s, werkvormen, planning en rollen.
	9. Bij de definitie van bestuursorganen zien wij de gemeenteraad staan. Welke participatieve instrumenten zijn er voor de raad beschikbaar?	Binnen de grenzen van de verordening kan de raad elke vorm van inwonersparticipatie inzetten of zich laten uitdagen voor bevoegdheden van de raad. Inwonersparticipatie kent veel vormen en niveaus, van informeren tot inwoners om advies vragen. Een reactie op een verzoek voor uitdaagrecht door de raad wordt voorbereid door het college. De raad kan ook aan het begin betrokken zijn, bijvoorbeeld in een startgesprek bij de voorbereiding van beleid of een project en bij het opstellen van de participatievraag of het afwegingskader. Dit gebeurd in afstemming met de agendacommissie.

	10. De samenvatting van de adviezen van wijk- en dorpsraden op de verordening zit niet bij de stukken. Kunnen wij die alsnog ontvangen?	Ja, zie bijlage.
GBM	1. Hoeveel FTE is er in de totale gemeente beschikbaar om participatieprocessen te begeleiden? En verwacht u dat voldoende is, kunt u dit nader toelichten?	Bij het participatieproces hebben meerdere collega's een rol. De vakambtenaar is eigenaar van het project of beleid. Buurtadviseurs en beleidsadviseur Participatie hebben de rol van participatie adviseur. Zij geven participatieadvies. Leidinggevenden zorgen voor ruimte voor goede participatie. De ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever beoordeelt de afweging en de einduitkomst. Dit is niet omgerekend naar FTE. Als blijkt dat vakambtenaren of participatieadviseurs te weinig tijd en ruimte hebben, nemen we dat mee in de afweging om wel of niet te participeren.
	2. Hoe wordt het ambtelijk apparaat ondersteund om deze manier van werken te ondersteunen?	We zijn gestart met een opleidingsprogramma van twee jaar. Vakambtenaren leren daarin hoe zij de afweging over participatie maken. Participatieadviseurs krijgen training in de participatieaanpak en in het geven van advies. Ook is er coaching en werken we verder aan hulpmiddelen. Het college, de raad en leidinggevenden nemen we later dit jaar en in het voorjaar van 2027 mee in deze werkwijze.
	3. Hoe zorgt u er voor dat kwetsbare groepen gehoord worden in het participatieproces?	Bij participatie is het belangrijk dat alle belanghebbenden en doelgroepen in beeld zijn. Daarbinnen kiezen we per situatie een passende manier om het gesprek te voeren.
	4. Hoe stimuleert de gemeente dat verschillende inwoners zich betrokken voelen en verantwoordelijkheid nemen, in plaats van dat steeds dezelfde mensen het voortouw nemen?	We kijken bewust naar de verschillende belanghebbenden en doelgroepen. Ook kijken we hoe we deze groepen op verschillende manieren kunnen benaderen bij de participatievraag.

	Artikel 2. Reikwijdte Elk bestuursorgaan beslist zelf of inwoners participatie plaatsvindt bij het eigen beleid. Het beslist ook of voor de eigen taken een verzoek tot uitdaagrecht mogelijk is. 5. Hoe zorgt de gemeente dat er met bovenstaand artikel geen precedenten worden geschept.	Bij de afweging om wel of niet inwonersparticipatie toe te passen, gebruiken we een vast hulpmiddel met vragen. De vakambtenaar legt de uitkomst en de motivatie vast en stemt deze af met de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever. De participatieadviseur geeft hierover advies. Bij een verzoek voor het uitdaagrecht begeleidt de participatieadviseur het proces en ziet toe op een zorgvuldige afhandeling volgens de afgesproken spelregels. Zo werken we binnen de hele organisatie op een eenduidige manier en met het vier-ogenprincipe.
	6. Hoe kunt u aantoonbaar maken dat burgerparticipatie effect heeft in de uiteindelijke keuzes?	Bij de keuze om wel of niet te participeren is het belangrijk dat duidelijk is wat de participatievraag is in het gewenste eindresultaat en of daarvoor ruimte is binnen regels, tijd en geld. Als dat duidelijk is, volgt een participatieplan met uitvoering en evaluatie. In de evaluatie kijken we naar het proces en naar de inhoud. Ook maken we zichtbaar hoe de inbreng is meegenomen in het uiteindelijke besluit zoals beschreven in artikel 5 onder c.
SP	1. Bij artikel 2 reikwijdte: Indien op grond van artikel 2 wordt besloten geen inwonersparticipatie toe te passen, danwel een verzoek tot uitdaagrecht niet mogelijk wordt geacht, hoe wordt dit dan tijdig gecommuniceerd aan belanghebbenden, zoals inwoners en maatschappelijke organisaties?	Als een verzoek voor uitdaagrecht wordt afgewezen, krijgt de initiatiefnemer hierover bericht met uitleg van de reden, zoals beschreven in artikel 7 lid 5 en 6. Uit zorgvuldigheid wordt de aanvrager hier bij voorkeur in een gesprek in meegenomen. Als bij de start van beleid of een project wordt besloten om niet te participeren, legt de vakambtenaar die afweging vast en stemt die af met de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever. Dit wordt opgenomen in de startnotitie

		of in het college- of raadsbesluit over het onderwerp en is opvraagbaar.